

FERENCZY MŰZEUMI
CENTRUM

BÁLINT
ENDRE
ORSZÁG
LILI
LUCIEN
HERVÉ

BRÓDY VERA
& BARÁTAI

ADOMÁNYOK KÉT PÁRIZSI
MAGÁNGYŰJTEMÉNYBŐL

Bálint Endre:
Várakozók II.
Waiting II, 1958
olaj, fa
oil on wood,
37,5 × 39,5 cm

Bródy Vera (1924–2021) Munkácsy- és Jászai Mari-díjas báb-, díszlet- és jelmeztervező művész ajándékozása, valamint közreműködése révén a szentendrei Ferenczy Múzeumi Centrum képzőművészeti gyűjteménye 2016–2020 között Bálint Endre, Ország Lili és Lucien Hervé jelentős alkotásaival gazdagodott.

Bródy Vera Bálint Endrével, Ország Lilivel és Márkus Annával még az 1950-es évek elején, az Állami Bábszínházban ismerkedett meg, Lucien Hervé magyar származású, világhírű fotóművésszel és feleségével pedig Párizsba történő kiköltözése után találkozott. A barátsággá mélyülő kapcsolatok során Bálint Endre és Lucien Hervé rendszeresen ajándékoztak és dedikáltak műveket Bródy Verának, aki maga is próbálta népszerűsíteni barátai művészetét a francia fővárosban. Ennek eredményeképpen egy párizsi család Bálint Endre három, Ország Lili hét festményét vásárolta meg.

Ez a kollekció, valamint a Bródy Vera gyűjteményének jelentős részét képező huszonöt Bálint- és tizenkét Lucien Hervé-mű a tulajdonosok adományaként és Passuth Krisztina művészettörténész közvetítésével került a Ferenczy Múzeumi Centrumba. A műtárgyegyüttesben Lucien Hervé különböző alkotói periódusait reprezentáló fotói mellett Bálint Endrének 1947–1982 között, Ország Lilinek 1960-as években készült kompozíciói találhatóak, amelyek többsége most látható először Magyarországon.

Számos közkedvelt bábfigura, köztük a népszerű Misi Mókus vagy a Mazsola megalkotójaként ismert Bródy Vera 1951-től dolgozott az Állami Bábszínházban. A művészet iránti fogékonysága több területen is megmutatkozott. Először hegedülni, majd rajzolni

Ország Lili: Cím nélkül | Untitled, 1960-as évek, 1960s
olaj, farost | oil on fiberboard, 60 × 35 cm

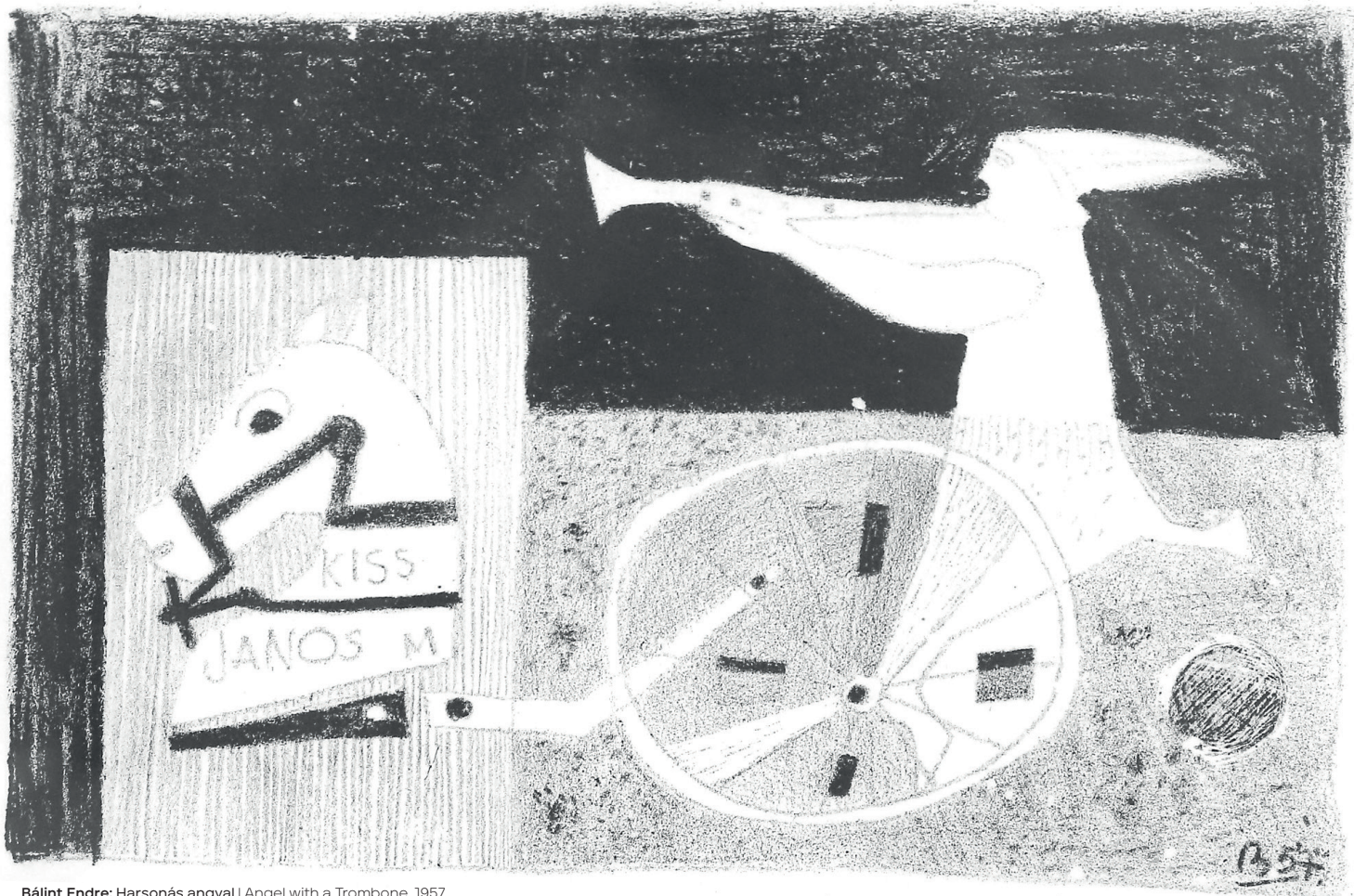
tanult, a színművészi pálya azonban jobban vonzotta, végül bábtervező lett. Elhatározását a Budapesten vendégszereplő Szergej Obrazcov moszkvai bábszínházának élménye ösztönözte. Pályakezdésének időszakában a fővárosi bábszínház műhelyében számos olyan progresszív szellemiségű képzőművész dolgozott, akik a dogmatikus kultúrpolitika miatt nem kaphattak nyilvánosságot, de olyan közösséget teremtettek itt, amely Bródy Vera egész munkásságára kihatott. Az 1948-ban megszűnt Európai Iskola tagjai közül Jakovits József szobrászművész vezette a műhelyt és mintázta a bábfejeket, Bálint Endre pedig plakátokat tervezett. A díszleteket a Képzőművészeti Főiskolán frissen végzett Ország Lili és Márkus Anna festette. A bábokat Passuth László felesége, Békésy Lola varrta, aki még korábban, a zagyvapálfalvai üveggyár budapesti irodájában ismerte meg az ott gépirónóként alkalmazott Bródy Verát, életre szóló barátságuk ekkor kezdődött. Ország Lili korán bekövetkezett haláláig a bábszínház tervezője maradt, Márkus Anna (Anna Mark) 1956-ban azonban Németországba, Saarbrückenbe költözött, majd Párizsban telepedett le és festőművészként alkotott tovább. Bródy Vera művészbarátain keresztül ismerte meg a huszadik századi képzőművészetet és a hazai kortárs törekvéseket.

1958-tól Szilágyi Dezső vezetésével a bábszínház megújult, Bródy Vera keze közül pedig egymás után kerültek ki a gyermekelőadások mellett a felnőtteknek szánt darabok bábtervei, miközben a Magyar Televízió felkérésére több bábfilm készítésében közreműködött. Armand Beyerrel, a budapesti Francia Intézet igazgatójával, a Sorbonne Egyetem germanisztikai tanárával kötött házasságkötése után 1968-ban Franciaországba

költözött, de továbbra is részt vett a bábszínház munkájában. Párizsban bábtafolyamot vezetett, megrendezte és megtervezte Sztravinszkij Tűzmadár balettjének bábváltozatát, amelyet Budapesten is bemutattak. Közel százötven bábjáték tervezése fűződik a nevéhez, külföldön megjelent könyveit hét idegen nyelvre fordították le, báb- és jelmezterveit az Országos Széchényi Könyvtár Színháztörténeti Tára őrzi. 2010-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjével tüntették ki. 2016-ban jelent meg *A bábtervező mesél* című önéletrajzi írása, amelyben barátairól is megemlékezett: „Szerencsésnek nevezhetem magam, hogy egyszerre jött velem a színházba Ország Lili és Márkus Anna (ma Anna Mark néven ismert festő Párizsban), akik a hazai kortárs művészet legfiatalabb generációját képviselték. Mindkettőjük festészetének fejlődését lépésről lépésre követhettem. Rendszeresen látogattam Jakovits József és Bálint Endre műtermét is. Ennél jobb iskolát ezen a téren nem ismerek.”

Bodonyi Emőke

Bálint Endre: Harsonás angyal | Angel with a Trombone, 1957
litográfia, ceruza, papír | lithograph, pencil, paper, 190 × 304 mm

Lucien Hervé: L'Escorial, Madrid, 1959
fotó, ezüstszelatin nagyítás | photograph, gelatin silver print, 450 × 340 mm

Between 2016–2020, the collection of the Ferenczy Museum Centre, Szentendre was enriched by a body of important works by Endre Bálint, Lili Ország and Lucien Hervé, donated by Vera Bródy (1924–2021), the Munkácsy and Jászai Mari Prize winning puppet, stage set and costume designer, and others she encouraged to follow her suit.

Vera Bródy met Endre Bálint, Lili Ország and Anna Márkus in the early 1950s, at the State Puppet Theatre, and she became acquainted with world-famous Hungarian-born photographer Lucien Hervé and his wife when she moved to Paris. As their acquaintance turned into friendship, Endre Bálint and Lucien Hervé gave and dedicated works to Vera Bródy, and she in turn did her best to promote her friends' art in the French capital. These efforts led to a Paris family purchasing three paintings by Endre Bálint, and seven by Lili Ország.

These works, along with 25 others by Bálint and 12 pieces by Lucien Hervé—a significant portion of Vera Bródy's collection—were donated by their owners to the Ferenczy Museum Center, through the agency of art historian Krisztina Passuth. The works of art, most of which can now be seen in Hungary for the first time, include photographs that represent different creative periods in Lucien Hervé's career, compositions Endre Bálint created between 1947–1982, and pieces by Lili Ország from the 1960s.

Vera Bródy worked at the State Puppet Theatre from 1951, and created numerous popular characters, including Misi Mókus and Mazsola. Her artistic sensitivities became evident in many fields: she first started to learn the violin, and then drawing, while she was very much attracted to acting. Eventually she became a puppet designer, spurred by the experience of the Budapest guest performance of Sergey Obraztsov's Moscow puppet theatre. As she started working at the Budapest puppet theatre, several of her colleagues were progressive visual artists who the dogmatic cultural authorities prevented from having access to audiences. The community they formed at

the theatre was to influence Vera Bródy's entire career. Sculptor József Jakovits modelled puppet heads and was the head of the workshop; Endre Bálint designed the posters; both had been members of the European School, which was dissolved in 1948. The stage sets were painted by Lili Ország and Anna Márkus, fresh graduates of the Academy of Fine Arts. The puppets were sewed by Lola Békésy, László Passuth's wife; she had met Vera Bródy at the Budapest office of the Zagyvapálfalva glassworks, where the latter worked as a typist, and the two became lifelong friends. Lili Ország was to remain the puppet theatre's designer until her untimely death, while Anna Márkus (Anna Mark) went to Saarbücken, Germany in 1956, before moving to Paris and building a career as a painter. Vera Bródy was introduced to 20th-century art and the efforts of her Hungarian contemporaries by her artist friends.

With Dezső Szilágyi becoming director in 1958, the puppet theatre set out on a path of renewal, and Vera Bródy designed puppets for one production after another, both for children and adults. She also took part in the creation of several puppet films for Hungarian Television. After she married Armand Beyer, Director of the French Institute in Budapest and a professor of German studies at Sorbonne University, she moved to France in 1968, but continued to contribute work for the puppet theatre. In Paris she gave a course in puppeteering, and designed and directed a puppet version of Stravinsky's ballet, *The Firebird*, which was also performed in Budapest. She made designs for almost 150 puppet plays, the books she published abroad were translated into seven languages, and her puppet and costume designs are held at the Theatre

History Archive of the National Széchényi Library. In 2010 she was awarded the Knight's Cross of the Order of Merit of the Republic of Hungary. In 2016 she published an autobiography, *Tales of the Puppet Designer*, in which she also remembers her friends: "I can call myself lucky for starting to work at the theatre with Lili Ország and Anna Márkus (who is now a well-known painter in Paris as Anna Mark), who represented the youngest generation of Hungarian contemporary artists. I could follow every step of the way as their painting developed. I also regularly visited the studios of József Jakovits and Endre Bálint. I cannot think of a better school in this field."

Emőke Bodonyi

A KIÁLLÍTÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ PROGRAMOK

JÚLIUS 1. CSÜTÖRTÖK, 18.00

A kiállítás hivatalos megnyitója.

JÚLIUS 4. VASÁRNAP, 17.00

Kurátori tárlatvezetés Bodonyi Emőke művészettörténésszel.
A tárlatvezetés belépőjeggyel látogatható.

AUGUSZTUS 12. CSÜTÖRTÖK, 17.00

Kurátori tárlatvezetés Bodonyi Emőke művészettörténésszel.
A tárlatvezetés belépőjeggyel látogatható.

AUGUSZTUS 29. VASÁRNAP

Szentendre Éjjel-Nappal Nyitva Fesztivál

→ **10.00-11.00 Családi nap**
Angyalok és ördögök kreatív foglalkozás
György Gabriella és Sütő Tünde múzeumpedagógusokkal.

Ajánlott korosztály: 5-10 év
Belépőjegy: 500 Ft (7 év alatti gyerek
1 kísérőjének ingyenes)

A foglalkozás ideje alatt a felnőtteknek kurátori
tárlatvezetés Bodonyi Emőke művészettörténésszel.
A tárlatvezetés kiállítási belépőjeggyel látogatható.

→ **16.00-17.00**
Bábelőadás a Kmetty Múzeum előtt.
Esőhelyszín: *Ferenczy Múzeum Barcsay terem.*

SZEPTEMBER 11. SZOMBAT, 16.00

Kerti társalgó a Kmetty Múzeum udvarán.
Visszaemlékezések Bródy Verára
és barátaira (Bálint Endre, Ország Lili, Lucien Hervé).

SZEPTEMBER 16. CSÜTÖRTÖK, 17.00

Kurátori tárlatvezetés Bodonyi Emőke művészettörténésszel.
A tárlatvezetés belépőjeggyel látogatható.

OKTÓBER 03. VASÁRNAP, 16.00

Finisszáz
Kerti társalgó a Kmetty Múzeum udvarán.
Visszaemlékezések Bródy Verára és barátaira
(Bálint Endre, Ország Lili, Lucien Hervé).
Árvai Mária művészettörténésszel Bodonyi Emőke kurátor beszélget.

→ A rendezvények védettségi igazolvány
felmutatásával és előzetes regisztrációval
(regisztracio@muzeumicentrum.hu) látogathatóak.

→ A programváltoztatás jogát fenntartjuk!

→ Kmetty Múzeum, Szentendre, Fő tér 21.

A broszúra *Bródy Vera & barátai. Adományok két párizsi magángyűjteményből* című kiállítás alkalmából készült.
Ferenczy Múzeumi Centrum, Szentendre,
2021. július 2. – október 3.

This brochure was published on the occasion
of the exhibition entitled *Vera Bródy & Friends.
Gifts from Two Private Collections in Paris*
Ferenczy Museum Center, Szentendre,
2 July 2021 – 3 October

Kiadja a Ferenczy Múzeumi Centrum
Published by Ferenczy Museum Center

Prosek Zoltán, igazgató | director

Kurátor | Curator: Bodonyi Emőke

Grafikai terv | Layout and design: Herr Ágnes
Angol fordítás | English translation: Mihály Árpád

Nyomdai munkák | Press: Pannónia Nyomda Kft.

a borítón | on the cover:

Lucein Hervé: *Le Thoronet ciszterci apátság (részlet)*
Le Thoronet Cistercian Abbey (detail), 1954
fotó, ezüstszelatin nagyítás
photograph, gelatin silver print, 406 × 303 mm

© Ferenczy Múzeumi Centrum, Szentendre;
szerző, grafikus, fordító, fényképészek
és a jogutódok, Szentendre, 2021

© Ferenczy Museum Center, Szentendre;
Author, Graphic designer, Translator,
Photographers and their successors,
Szentendre, 2021

A kiállítás csütörtöktől vasárnapig

10 és 18 óra között látogatható.

The exhibition is on view from Thursday

to Sunday from 10 am to 6 pm.

FERENCZY MÚZEUMI
CENTRUM

SZENTENDRE
2021

+36 20 779 6657 | info@muzeumicentrum.hu
www.muzeumicentrum.hu | [f /ferenczymuzeumicentrum](https://www.facebook.com/ferenczymuzeumicentrum)
[@ muzeumicentrum](https://www.instagram.com/muzeumicentrum) | [y ferenczymuzeumicentrum](https://www.youtube.com/ferenczymuzeumicentrum)

#BRODYVERA #BALINTENDRE
#ORSZAGLILI #LUCIENHERVE